

BM'nin Yapısı Değişmeli

İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Per, 06/12/2012 - 16:34

Birleşmiş Milletler'in (BM) son oluşumu ve yapısı, II. Dünya Savaşı sonrasında bu savaştan galip çıkan devletlerin bütün dünyayı kontrol edebileceği şekilde tekrar düzenlendi ve BM o günden beridir de görevini bu şekilde sürdürmekte.

1945 yılındaki oluşumdan tek farkı Çin'in seneler sonra nükleer silaha ve güçlü bir orduya sahip olması nedeni ile Güvenlik Konseyi "Daimi Üyeliği"ne girmesi, üye ülke sayısının da 193'e çıkması. Arada yeni yeni kurumlar kurulup hayata geçirilmiş ama bunların varlığı esasın yapısını etkilemiyor.

Neredeyse 70 yıl evvel son halini almış olan bu yapılaşma 21. yüzyılın koşullarına ve o günden günümüze dünyada yaşanmış değişimlere yanıt verebilecek düzeyde olmadığı gibi, adaletten de uzaklaşmış durumda.

Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın yapısının tekrar gözden geçirilmesi ve tüm dünya ülkelerine adil ve eşit bir şekilde hizmet verebilecek konuma getirilmesi veya da reforme edilmesi gerektiği son birkaç yılda yaşanan olaylardan iyice belli oldu artık.

BM'nin artık çağdışı kalmış mevcut yapısı nedeni ile 21. yüzyılın bu ilk on yılı içinde adaletsizlik maalesef yapısal bir hüviyet kazanmış durumda. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi başta olmak üzere, BM'ye bağlı pek çok uluslararası kuruluşun aldıkları kararlar ve işleyiş tarzları dikkatle incelenirse, söz konusu yapısal adaletsizlik açıkça görülebilmekte ve artık iyice göze batmakta.

Özellikle BM Güvenlik Konseyi'nin yapısı ve oluşum ilkeleri 21. yüzyılın insan hakları kavramına ve uygulamalarına aykırı. Avrupa Birliği'nin (AB) toplamı 3 olan kuruluş ilkelerinden bir tanesi "Eşitlik" olmasına rağmen BM'de eşitlik kavramı yok.

BM Güvenlik Konseyi beş "Daimi Üye" ülkeden, 10'da "Geçici Üye" ülkeden oluşmakta. Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Fransa, Rusya ve Çin "Daimi Üye"leri oluştururken, ikişer yıllık sürelerle geri kalan ülkeler de bölgesel temsiliyet bazında "Geçici Üye"leri oluşturmakta.

İşleyiş tarzına ve yapıya bakılırsa, "Geçici Üye"ler sanki de figuran olarak orada görev yapıyorlar. Neredeyse hiç bir karar alma veya da aldırma yetkileri yok. Hepsi birleşip aynı konu üzerinde toplamı 10'u bulan olumlu oy verseler bile, "Daimi Üye"lerden bir tanesinin "Veto"su, bu 10 devletin veya da diğer tanımlamayla "Güvenlik Konseyi"nin yüzde 67'sini oluşturan ülkelerin ortak kararının reddedilmesine yol açmakta.

"Daimi Üye"lerden tek birtanesinin bile "Hayır" demesi, diğer 4 "Daimi Üye" ile 10 "Geçici Üye"nin "Evet" oylarının geçersiz olmasına ve uygulanamamasına neden olmakta.

Beş "Daimi Üye" ne derse ve hangi konu üzerinde mutabakata varırsa o karar uygulanmakta. Geriye kalan 188 ülkenin, halk tabiri ile "Kıymet-i Harbiyyesi yok" yani " dikkate alınacak hiç bir değerleri yok", tek tek veya da topluca...

Dünyanın yönetimi bu beş ülkeye bırakılmış gerçekte.

Ama dünyada bu beş "Daimi Üye" ülkenin etnik yapısından, düşünce tarzından, inancından ve olayları değerlendirmesi ile bakışından başka etnik oluşumlar, düşünceler, inançlar, değerlendirmeler ve bakışlar da bulunmakta.

Güvenlik Konseyi'nin çekirdeğini oluşturan söz konusu beş "Daimi Üye" ülke, dünyada var olan tüm insanları ve küresel yapıyı kapsamıyor. Bu nedenle de BM'nin tekrar ele alınmasının ve dünyadaki

yeni koşullar ve kavramlara göre yeniden gözden geçirilerek, tüm ülkelerin eşit bir şekilde temsil edileceği şekilde yapılanmasının zamanının geldiği açık.

Bu yeni oluşumun yapılabilmesi için günümüzde fikir bazında ortaya atılan görüşlerin gelecekte silah kullanılarak ortaya atılacağını tarih bize söylemekte. Bu ikinci safhanın savaşla birlikte ayrılıkları ve parçalanmayı da beraberinde getireceği kesin.

Prof. Dr. Ata ATUN

ata.atun@politikadergisi.c [2]om

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [3]

Kaynak URL (08/05/2024 - 03:58 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/makale/bmnin-yapisi-degismeli>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>

[2] <mailto:ata@kk.tc>

[3] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>